

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος - Σοφοκλής

Ενότητα 06: Ο Αΐας του Σοφοκλή –
Κομμός Α' (στ. 201 – 262)

Ευφημία Καρακάντζα

Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Φιλολογίας

Σκοποί ενότητας

- Γλωσσικός και ιδεολογικός σχολιασμός του πρώτου κομμού της τραγωδίας *Αΐας* του Σοφοκλή.

Περιεχόμενα ενότητας

- Γλωσσικές παρατηρήσεις στους στίχους 201 - 262.
- Ερμηνευτικές παρατηρήσεις στους στίχους 201 – 262.

Κομμός Α΄

- Το πρώτο επεισόδιο αρχίζει με θρήνο (κομμός). Η Τέκμησσα, γυναίκα του Αίαντα, επιβεβαιώνει τις φήμες για την πράξη του Αίαντα. Ο χορός τρομοκρατημένος δηλώνει ότι θέλει να φύγει, γιατί είναι αναμενόμενο ότι ο Αίαντας θα τιμωρηθεί με θάνατο από τους Αχαιούς. Η ίδια μοίρα περιμένει και τον ίδιο. Η Τέκμησσα δηλώνει ότι ο Αίαντας ήρθε στα σύγκαλά του.

Γλωσσικά σχόλια

- **θολερός (θολόω, θολώσω)** = που θολώνει το μυαλό
- **ἄϊδρις** = ανήξερος
- **τὸ χρηστήριον** = προσφορά, θυσία που γίνεται την ώρα που ζητά κανείς χρησμό, το θύμα, το σφάγιο
- **αἴθων** = λαμπερός, όλο φωτιά
- **παραπλάκτω χερὶ (παραπλάζομαι)** = με το τρελό του χέρι

Γλωσσικά σχόλια

- **ῥυτήρ** = λουρί (ἐρύω = σέρνω)
- **δεννάζω (< δέννος)** = βρίζω
- **ἄρέσθαι** (Μεσ. Αορ β του ἄρνυμαι = παίρνω για τον εαυτό μου, κερδίζω) = εδώ με την σημασία του αἴρομαι
- **αἴρεσθαι φυγήν** = φεύγειν
- **θοός** = γρήγορος
- **ἔρέσσω** = κωπηλατώ, βάζω σε κίνηση
- **λευστός < λεύω < ὁ λᾶας** = πέτρα

Αφηγηματολογικές & ιδεολογικές παρατηρήσεις

- Ο χορός κατά την διάρκεια της παρόδου παρακάλεσε τον Αίαντα να εμφανιστεί επί σκηνής. Αντ' αυτού εμφανίζεται η Τέκμησσα, η οποία αποκαλύπτει ότι ο Αίαντας σε κατάσταση μανίας, νομίζοντας ότι σκοτώνει τους Αχαιούς, σφαγίασε ζώα από το κοπάδι του στρατοπέδου.

Αφηγηματολογικές & ιδεολογικές παρατηρήσεις

- **Στ. 215** θανάτῳ γὰρ ἴσον πάθος ἔκπεύση: η φράση έχει προδηλωτική σημασία, καθώς στην επόμενη σκηνή η Τέκμησσα θα αγωνιστεί να αποτρέψει τον θάνατο του Αίαντα.
- **Στ. 237 – 239** δύο δ' ἀργίποδας κριοῦς ἀνελῶν / τοῦ μὲν κεφαλὴν καὶ γλῶσσαν ἄκραν / ῥίπτει θερίσας: προφανώς, ο Αίαντας βλέπει σε αυτά τον Αγαμέμνονα και τον Οδυσσέα, τους δύο από τους τρεις μεγαλύτερους εχθρούς του στο έργο (ο τρίτος είναι ο Μενέλαος).

Αφηγηματολογικές & ιδεολογικές παρατηρήσεις

- **Στ. 259 – 262:** Εκφράζεται η άποψη ότι η παρούσα κατάσταση του Αίαντα, δηλαδή η νηφαλιότητα μετά την μανία, προκαλεί μεγαλύτερο πόνο, αφού βλέπει τα αποτελέσματα των πράξεων, στις οποίες μόνος του οδηγήθηκε.

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών. Ευφημία Καρακάντζα. Τίτλος μαθήματος: Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος – Σοφοκλής. Ενότητα 06: Ο Αΐας του Σοφοκλή – Κομμός Α' (στ. 201 – 262). Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1868/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

